

ИЗВОД ИЗ СТУДИЈЕ ЗАШТИТЕ ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ”

У складу са чл. 42 став 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), Министарство заштите животне средине обавештава јавност о поступку покретања ревизије заштите природног подручја II (друге) категорије, Предела изузетних одлика „Вршачке планине”.

Предметно подручје налази се у АП Војводини у Јужнобанатском округу, на територији града Вршца, и обухвата заштићено подручје успостављено претходним системом заштите – Предео изузетних одлика „Вршачке планине”.

Актуелну ревизију постојеће заштите покренуо је Републички хидрометеоролошки завод, дописом према Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине. Наиме, да би се метеоролошки радар „Самош” изместио на локацију „Гудурички врх” и изградила приступна саобраћајница са припадајућом инфраструктуром, неопходно је изменити границе локалитета под режимом заштите првог степена - „Гудурички врх”, који се делом преклапа са планираним активностима. Поступајући по наведеним захтевима, Покрајински завод за заштиту природе изradio је ову студију заштите, која се у односу на Студију заштите подручја Предео изузетних одлика „Вршачке планине” из 2018. године разликује у делу који се односи на графички приказ локалитета под режимом заштите првог степена – „Гудурички врх” и последично, у делу који приказује биланс површина под режимима заштите првог, другог и трећег степена. Ажурност катастра је од месеца маја 2025. године.

Овим предлогом заштите обухваћене су две просторне целине: Вршачке планине и Мали вршачки рит. Повезане еколошким коридорима и животним циклусима дивљих врста које их настањују, оне представљају једну функционалну целину. Различитости у геоморфолошким, геолошким, еколошким, вегетацијским и другим карактеристикама ове две просторне целине, пружају веома разноврстан скуп еколошких ниша и обезбеђују опстанак врстама различитих еколошких потреба.

Захваљујући свом географском положају, подручју где се укрштају три биљногеографске провинције (панонска, дакијска и мезијска), затим развијеном рељефу (од подгорине до највишег врха Војводине), разноликој геолошко-петрографској подлози и земљишном покривачу Вршачке планине одликује велико богатство биљних врста. На Вршачким планинама и Малом вршачком рити забележено је преко 1000 врста и подврста васкуларне флоре, међу којима њих 114 представља врсте и подврсте од посебног значаја. Разноликост шумских, отворених каменитих и ливадских станишта кроз које пролазе брдски потоци Вршачких планина, омогућује опстанак богате фауне подручја, од којих су многе врсте ретке на простору Војводине или Србије. Живи свет Вршачких планина и поред значајних промена и интензивног утицаја човека још увек представља значајну вредност подручја. Различити типови животних заједница омогућују научно праћење њиховог развоја и врло сложених процеса који се у њима одвијају.

Подручје Малог вршачког рита одликују влажне и суве ливаде, баре и тршћаци, са карактеристичним представницима живог света. Међу њима се посебно издвајају ретке и угрожене врсте попут сиљавине (*Peucedanum officinale*), звјездичице (*Aster sedifolius*), сиротињске траве (*Glyceria declinata*), степског гуштера (*Podarcis taurica*), патке њорке (*Aythya nyroca*) и правца (*Crex crex*). Наслањајући се на Вршачке планине, Мали вршачки рит чини са њима јединствену еколошку, структурну и функционалну целину. Природне вредности посебно се испољавају при влажним годинама, указујући

на изузетне потенцијале подручја које треба очувати одговарајуће усмереним мерама заштите.

Вршачке планине поседују и не мали културно-историјски значај (Вршачка кула, средњовековно утврђење из XIV века), а бројна су места везана и за историјске догађаје из XVI века.

Укупна површина ПИО „Вршачке планине” утврђена овом ревизијом износи 5.328,86 ha. Према структури површина катастарских општина (Сочица, Јабланка, Месић, Вршац, Велико Средиште, Мало Средиште, Гудурица и Марковац) по власништву, површине у заштићеном подручју су у државној (78,77%), приватној (5,91%) и другим облицима (12,03%) својине. О власништву нема званичних података за 3,28% заштићеног подручја, за које је катастарска евиденција у току. На подручју ПИО „Вршачке планине” успостављени су режими заштите I, II и III степена.

У складу са поступком вредновања утврђеним Правилником о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС”, број 97/15), ПИО „Вршачке планине” испуњава услов за проглашење заштићеног подручја II категорије – заштићено подручје покрајинског, односно великог значаја.

Према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), подручје Вршачких планина је еколошки значајно подручје Републике Србије под редним бр. 16 – „Вршачке планине и ливаде”, идентификовано као међународно и национално значајно подручје за птице (RS014IBA).

Према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС”, број 35/10), на подручју ПИО „Вршачке планине” евидентирано је 23 за заштиту приоритетних типова станишта, од тога 19 спада у приоритетне NATURA 2000 међународно значајне станишне типове, а 16 у селектована EMERALD станишта.

ГРАНИЦЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Опис спољашњих граница предлога заштићеног природног добра

Границе заштићеног природног добра орјентисане исток-запад налази се на територији катастарских општина Вршац, Велико Средиште, Гудурица, Јабланка, Мало Средиште, Месић, Сочица и Марковац.

Почетна тачка описа граница заштићеног природног добра је тромеђа између парцела 30424, 30421, 28737 КО Вршац, где захвата делове парцеле 30421, 28368 и наставља северном ивицом парцеле 28367 до тромеђа парцела 1975, 1898 и 2175 КО Велико Средиште, наставља на југ источном ивицом парцеле 2016 до тромеђе 2016, 1989, 2162, одакле наставља северном ивицом парцеле 2162 у правцу северо-исток, нагло скреће и пресеца парцелу 1997 ка тромеђи 1997, 2164, 2015 КО Велико Средиште, одакле наставља источном ивицом парцеле 2015 у правцу југо-исток до тромеђе 2000, 2167, 2015, одакле скреће у правцу северо-исток, прати северну ивицу парцеле 2167, па наставља источном ивицом парцеле 2167, до тромеђе 2167, 1908, 2012, где прати северну страну парцеле 2012, па прати источну страну парцеле 2012, наставља источном ивицом парцеле 2166 до међне тачке измеђи парцела 2166 и 1910 одакле иде у правцу тромеђе 1924, 2002, 1916, наставља јужном ивицом парцеле 1916, па прати источну границу до тромеђе 1916, 1923/2, 1924, одакле прати источну ивицу парцеле 1924 у правцу југо-исток до јужног ћошка парцеле 1924 где граница мења смер ка југоистоку, сече парцелу 2149 до границе са парцелом 2003 и прати заједничку ивицу парцела 2149 и 2003 до тромеђе парцела 2003, 2004 и 2149. Граница мења смер и иде северном ивицом парцеле 2004 до тромеђе парцела 2004, 1846 и 2142, сече парцелу 2142 до тромеђе парцела 2142, 1631 и 1991. Даље граница прати северну ивицу парцеле 1991 до тромеђе парцела 1991,

1613 и 2136, сече парцеле 2136 и 589 (КО Мало Средиште) до тромеђе парцела 589, 490 и 491 (КО Мало Средиште). Даље, граница иде источном ивицом парцеле 491 до тромеђе парцела 491, 285 (КО Мало Средиште) и 19860 (КО Вршац) и затим источном страном парцеле 19860 све до тромеђе 19860, 19902 КО Вршац и 556 КО Мало Средиште. Наставља јужном ивицом парцеле 19902, па на тромеђи 19902, 19905/1 КО Вршац и 264/1 КО Мало Средиште почиње да прати исрочну ивицу парцеле 19905/1 и 19903 до границе са парцелом 264/1 КО Мало Средиште, која једним својим делом упада у другу просторну целину, као и делови 560 и 270/1 КО Мало Средиште, и то од крајне југоисточне међне тачке парцеле 19903 (КО Вршац) ка парцели 264/1 (КО Мало Средиште) па праволинијски до међне тачке између парцела 271/3, 271/2, 271/1, 273/1 КО Мало Средиште, наставља северном ивицом парцеле 271/1 КО Мало Средиште, па северном ивицом парцела 1540 и 1541 КО Велико Средиште, пратећи североисточну ивицу парцеле 1541 до тромеђе парцела 1541 (КО Велико Средиште), 4065 (КО Гудурица) и 2953 (КО Гудурица) одакле иде северном ивицом парцеле 2953 (КО Гудурица), па западном и северном ивицом парцеле 5069 (КО Гудурица), северном ивицом парцела 2716, 2950, 2949, наставља западном ивицом парцела 2949 и 2952 до међне тачке између 2952, 2930, 2948 и 2953 (КО Гудурица) где скреће на исток пратећи северну ивицу парцела 2948, ту пресеца и део парцеле 5055, па наставља северном ивицом парцеле 2945, 2953, 2944, 2943, затим прати источну ивицу парцеле 2943, 2944, 5058, до тромеђе 5058 и 4001/2, 3983 КО Марковац одакле прати северну ивицу парцеле 4001/2, па наставља да прати западну ивицу парцеле 3999 до краја, затим наставља северном ивицом парцеле 3999, 4000, 4001/2 КО Марковац, где скреће на југ и прати источну границу парцеле 4001/2 до тромеђе 4001/2, 4032, 4031 КО Марковац, одакле креће северним границама парцела 4031, 4025, 4788, 4787, 4021, 4215, 4214, 4212, 4210, 4209, 4204, 4205, 4784, 4206, па границом парцеле 4001/2, наставља северном ивицом парцеле 4001/2 до тромеђе 4001/2, 4737, 4005 КО Марковац одакле наставља источном границом, па јужном ивицом парцела 4005, 4001/2, до међне тачке између парцела 4001/2 КО Марковац и парцеле 1520 КО Сочица I, одакле наставља источном ивицом парцеле 1520, наставља јужном ивицом парцеле 1515 КО Сочица I, па источном ивицом 1509, 1514, па прати јужну ивицу 1509 до тромеђе парцела 1509, 1439 и 398 КО Сочица I. Граница иде источном страном парцеле 398, 2408 до парцеле 404, и са ободима парцела 404, 394, 1445, 1448, 2380, наставља источном ивицом парцеле 1450, 1513, 1501 до тромеђе 1501, 1500, 2382, одакле прати јужну ивицу парцеле 2382, пресеца 2391, па од тромеђе 2391, 1541, 1535 креће се западном ивицом парцеле 2391 до парцеле 1522/2, а затим прати јужну ивицу парцеле 1522/2 (КО Сочица I), 1522/1, пресеца парцелу 2409 КО Сочица I на тромеђи 1522/1, 1523, 2409 и наставља источном ивицом парцеле 3189 КО Јабланка у правцу југа све док скрене на запад у правцу тромеђе 3182, 3099, 3097 КО Јабланка и прати јужну ивицу парцела 3099, 3098, 3100 до међне тачке 3100, 3084, 3080, 3086 КО Јабланка, одакле прати источну ивицу парцеле 3086, 3090, па прати јужну ивицу парцеле 3090, 3091, па прати западну и северну ивицу парцеле 3091 КО Јабланка. Од тромеђе 3091 и 3192 КО Јабланка и 2002 КО Месић почиње да прати западну ивицу парцела 3192 и 3100 до тромеђе 3100 КО Јабланка и 1991, 1998 КО Месић где скреће на југозапад и прати јужну ивицу парцеле 1991, 281 КО Месић и прати ивице парцеле 281 до западне ивице парцеле 272 КО Месић па на тромеђу 281, 2060, 1995 КО Месић одакле праволинијски иде на тромеђу 276, 1376, 1377 па прати јужну ивицу парцеле 1377 до тромеђе 1377, 1376, 2045, одакле прати западну ивицу парцела 1377, 1378, 1379, 1380/1, 1380/2, па северном ивицом 2045, у наставку јужном ивицом парцеле 1773 КО Месић, па прати западну ивицу парцела 1773, 1772, 1771, 1769 до 30 m ивице парцеле где скреће на југозапад и пресеца парцела 2043 и наставља јужном па западном ивицом парцеле 1768 КО Месић, западном ивицом 1767, 1792/1, 1792/2, 1793/1, 1793/2, 1794/1, 1794/2, 1795/1,

1795/2, 1796, 1799 где на 18-ом m ивице парцеле скреће на југозапад, пресеца парцелу 2044 и наставља западном ивицом парцеле 1740 и 1743 где наставља јужном ивицом парцела 1743, 1742, 1741, 1739, 1737, 1736, 1735, 1731, 1730, пресеца парцелу 2027 и иде на тромеђу 2027, 1721, 1722, одакле прати источну страну парцела 1722 и 1723, а од тромеђе 1723, 1724, 2027 прати јужну ивицу парцела 1724, 1985, 1575, 1559, 2022, где од тромеђе 2022, 2067 КО Месић и парцеле 27539 КО Вршац прати источну ивицу парцела 2022, 1541, 2066/6, 1542, 2066/5, 1543, 1546, 2066/4, 2066/3, 1551, пресеца парцелу 27539 КО Вршац до тромеђе 20227, 20133, 27539 одакле наставља западном ивицом парцела 20133, 20130/2 све до тромеђе 20252, 20128, 20130/2 одакле креће да прати у правцу северо-истока северну ивицу парцела 20130/2, пресеца 20105 и наставља северном па западном ивицом 30750 до 20041 где наставља западном ивицом парцела 20041, 20094, па опет правти ивицу парцеле 20041, 20043/2, од тромеђе 20043/2, 20044, 27321 КО Вршац прати западну ивицу парцеле 27321, пресеца саму себи и правац наставља северним ивицом парцеле 20006 у правцу северо-исток до тромеђе 20006, 20009/5, 20005/1 одакле прати правац јужне ивице парцеле 20005/1, пресеца парцелу 27321, и даље наставља ка парцели 20062, 20063, 27321, описује парцелу 20071/2, 20070, 27321, 20078/1, 21678/3, 21678/1, 2178/10, 21678/2, 21630, 21627, 21626, 21610, 21623/1, 21623/2, 21624, 21625, даље наставља ка југу источним границама парцела 21617, 21616, па западном границом парцела 21615, 20288, пресеца 27322 код парцеле 21606 и даље наставља јужном границом парцела 21606, 21605, 27542, 21556, 21559, 21560, 21555, 21539, западном страном парцеле 21540, 21541, 21542, 21545, 21546, 21678/5, 21671, 21670 до парцеле 21678/5и даље се спушта на југ источном ивицом парцела 21678/5, 21667, 21666, 21665, 21664, залама на исток на парцели 21481 до парцеле 21459 и даље на југ до парц. 21457 коју описује са три стране до парцеле 21456 право на парцелу 27540/1. Затим прати њену западну ивицу до 21292 где скреће ка западу ка 21289, пресеца 27325 ка парцели 21703 и даље наставља на парцелу 21704, 21706, 21707, 21745 пресеца 27543 и иде јужном страном парцеле 21727 па источном страном 21726, 21725, 21724, 21723/1, 21708, 27544/1 и креће на север западном страном парцела 27544/1, 27544/2, 22852, 21716, 21717, 21734/2, 21735 пресеца парцелу 27317/1 и наставља даље јужном страном парцеле 22189/23, 22189/31 делом 22164 и враћа се на 22189/31 све до западне границе парцеле 22189/32, и даље северним границама парцела 22160, 22151/1, 22151/4, 22152, 22189/1, 22175, 22176, 22189/1, 21876/1, 22189/35, 22177, 21753, пресеца парцелу 27318 и спаја се на југоисточни крај парцеле 21872 крећући се у правцу казаљке на сату преко парцела 21867, 21864, 21766/1, 21766/2, 21769, 21762/1 враћајући се опет на парцелу 21769, настављајући даље у истом правцу ка 21756, 19982/1, пратећи 27282/1 све до парцеле 19972/2, 27520/1, почиње да прати источну границу парцеле 27520/1, 19967, обухвата комплетну парцелу 19965/1, па наставља северном ивицом парцеле 19967, 19968, па од тромеђе парцела 19966, 19964, 19968, прати западну ивицу парцела 19964, 19951, 19949, прелази на северну ивицу парцеле 19949 до тромеђе парцела 19379, 19982/1, 19949 КО Вршац одакле прати западну ивицу парцеле 19982/1, пратећи ивицу скреће на север и прати северну границу парцеле 19982/1, 19947, 19946, 19982/3, 19945, 19944, на тромеђи 19945, 19944, 19434 КО Вршац скреће на север и прати западну ивицу парцеле 19434, описује парцелу у смеру казаљка на сату и на тромеђи парцела 19437, 19434, 19438, почиње да прати западну ивицу парцеле 19438, пресеца парцелу 27276/1 и на тромеђи 27276/1, 19320 и 27280 КО Вршац правац скреће на југо-запад и прати јужну ивицу парцеле 19320, 27517, 19309, 19308, 19307, 27518, 19306, 19305, 19304, 19303, 19302, 27519, и од међне тачке прати западну ивицу парцеле 27519, од тромеђе 27519, 19291/2, 19294 прати јужну и западну ивицу парцеле 19294, пресеца 27525 прати југо-источну границу парцеле 19274, пресеца 27526, 27281, и наставља западним ивицом парцеле 27281, наставља западном ивицом парцеле 27566/2, па пресеца парцелу 27566/2,

пресеца парцелу 27565/2 па кроз парцелу 28737 правац излази на међну тачку парцела 28737 и крајне источне тачке парцеле 30424 и наставља у правцу севера западном ивицом парцеле 28737 до почетне тачке.

Опис граница режима заштите I степена

Режим заштите I степена састоји се од седам просторних целина распоређених у правцу запад-исток које се налазе на територији катастарских општина Вршац, Велико Сређиште, Гудурица и Марковац.

Прва, најзападнија, просторна целина налази се на подручју КО Вршац. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 22457/8, 22457/7 и 22465/1. Граница иде на северозапад пратећи ивицу парцеле 22465/1 до тромеђе парцела 22465/1, 22456/4 и 22457/5. Одатле граница сече парцелу 22465/1 и у правцу северозапада иде до југоисточног ћошка парцеле 22461, прати ивицу парцеле 22461 до тромеђе парцела 22461, 22465/1 и 27317/1 и даље наставља северно уз границу парцела 27317/1 и 22465/1 у дужини од око 235 m и онда нагло окреће ка југоистоку кроз парцелу 22465/1 ка ћошку парцеле 22463 и онда наставља у правцу југа, и даље кроз парцелу 22465/1 до почетне тачке.

Друга просторна целина такође се налази на подручју КО Вршац. Почетна тачка описа ове просторне целине је четворомеђа парцела 21678/7, 21678/6, 21650/2 и 21650/1. Граница иде у правцу исток-запад ивицом парцеле 21678/6 до тромеђе парцела 21650/2, 21678/6 и 21678/5 одакле наставља северно, и даље ивицом парцеле 21678/6, у дужини од око 170 m, где мења смер и креће западно кроз парцелу 21678/5. Кроз парцелу 21678/5, граница неколико пута мења смер да би дошла до ивице парцела 21678/5 и 21633/1 и за 30 m до тромеђе парцела 21678/5, 21633/1 и 21637/1. Наставља ивицом парцеле 21678/5 до тромеђе парцела 21678/5, 21632 и 21631, сече парцелу 21631 у дужини од око 45 m и поново сече парцелу 21678/5, кратко иде ивицом парцеле 21629, наставља даље кроз парцелу 21678/5 у правцу југо-истока, сече парцелу 21675, поново сече парцелу 21678/5, сече парцелу 21610, долази до границе парцела 21610 и 21621/1 где нагло мења смер и наставља у правцу исток-запад ивицом парцеле 21610 у дужини од око 75 m. Поново сече парцелу 21610 и после око 85 m долази до ивице парцела 21610 и 21678/5. Граница наставља североисточно дуж ивице парцела 21610 и 21678/5 у дужини од око 58 m и поново сече парцелу 21610, кратко иде ивицом парцеле 21607, поново сече парцелу 21610 па наставља ивицом парцела 21610 и 21678/5 и након око 110 m у правцу југоисток сече парцелу 21678/5. Кроз парцелу 21678/5 пар пута мења смер и након 1200 m сече парцелу 21650/1, наставља северно кроз парцелу 21678/7 и после 197 m скреће на исток до ивице парцеле 21679, кратко прати ту ивицу у смеру југа до тромеђе парцела 21678/7, 21679 и 21678/6. Граница наставља јужно, ивицом парцеле 21678/7 и завршава на почетној тачки.

Трећа просторна целина такође се налази на подручју КО Вршац. Почетна тачка описа ове просторне целине је источни ћошак парцеле 19931. Граница иде кратко, око 8 m, дуж ивице парцеле у правцу југозапада, а након тога мења смер и у правцу југоистока сече парцелу 19936 у дужини од око 395 m када мења смер и кратко, у дужини од око 18 m, иде по ивици парцеле 19906 након чега наставља да сече парцелу 19936 и након 60 m мења правац ка северу те након 260 m оштро мења смер ка југу и након 190 m сече парцелу 19930. Затим граница поново мења смер ка југоистоку и поново пролази кроз парцелу 19936, те након 430 m долази до парцеле 19929 те у наредних 75 m прати ивицу те парцеле у правцу североистока. У наставку граница поново пролази кроз парцелу 19936 и након мањих промена смера, после, 690 m граница сече парцелу 19934, наставља у правцу североистока кроз парцелу 19936, сече парцелу 19935, те наставља кроз парцелу 19936 и након 250 m долази до парцеле 27279. Наставља да прати ивицу парцеле 27279

у правцу североистока у дужини од око 240 m, те мења смер ка југу и сече парцелу 19936 у дужини од око 113 m, долази поново до парцеле 19935 и прати њену ивицу у дужини од 23 m, мења смер ка североистоку сече парцелу 19335 и пролази, поново, кроз парцелу 19936 те након 236 m долази до парцеле 27279 и у правцу истока прати њену ивицу у дужини од 465 m. Граница мења смер простирања ка југоистоку, пролази кроз парцелу 19936 и након 540 m долази до ивице парцеле 19931, мења смер ка истоку и уз ивицу парцеле 19931 долази до почетне тачке.

Четврта просторна целина такође се налази на подручју КО Вршац, у непосредној близини северно од треће просторне целине. Ова просторне целина је у потпуности просторно дефинисана границама катастарске парцеле 19486.

Пета просторна целина налази се већим делом на подручју КО Велико Средиште и мањим делом у КО Гудурица. Највећи део просторне целине ситуиран је у југоисточном ћошку парцеле 1541 (КО Велико Средиште) и у два наврата, у мањем обиму, пета просторна целина захвата делове парцеле 2953 (КО Гудурица).

Шеста просторна целина такође налази на подручју КО Марковац и целом својом површином се налази на парцели 4001/2. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 4001/2, 4771 и 3521. Граница иде по ивицама парцела 3521, 3520, 4250, 4761, 4249, 4248, 4244, 4243, 4220, 42019, 4217, 4218, 4244 и 42 m ивице парцеле 4225 након чега мења правац ка југу секући парцелу 4001/2 до границе парцеле, мења правац ка западу пратећи ивицу парцеле 4001/2 и након 840 m поново мења правац ка северу и сече парцелу 4001/2 до четворомеђе парцела 4001/2, 4008, 4007 и 4006, иде по граници парцела 4007 и 4006, поново сече парцелу 4001/2 и долази до почетне тачке.

Седма просторна целина такође налази на подручју КО Марковац и целом својом површином се налази на парцели 4001/2. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 4001/2, 4747/1 и 4578. Граница иде по ивицама парцела 4578, 4579, 4748, 4582, 4583, 4584, 4585, 4586, 4589, 4590, 4591, 4592, 4594, 4599, 4600 и 21 m ивице парцеле 3227/1 након чега мења правац ка југу секући парцелу 4001/2 у кружном луку дужине око 1465 m и долази до почетне тачке.

Опис граница режима заштите II степена

Режим заштите II степена састоји се од пет просторних целина распоређених у правцу северозапад-југоисток које се налазе на територији катастарских општина Вршац, Велико Средиште, Гудурица, Јабланка, Мало Средиште, Месић, Сочица 1и Марковац.

Прва, најсевернија, просторна целина налази се на подручју КО Вршац и КО Велико Средиште. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 1975, 1898 и 2175 КО Велико Средиште. Граница иде на југ, источном страном парцеле 2175 до парцеле 1932 и наставља све до 1931, наставља јужном ивицом парцела 1931, 2176, 1938. Затим улази у парцелу 28737 КО Вршац и наставља на север својом западном страном а паралелно са границом парцеле 1938 КО Велико Средиште, све до парцеле 30421 и даље северном страном парцела 28737, 28368, 28367, ка истоку, до парцеле 1975 КО Велико Средиште и завршава на почетној тачки.

Друга просторна целина налази се на подручју КО Вршац, Велико Средиште, Гудурица, Јабланка, Мало Средиште, Месић, Сочица 1и Марковац. Почетна тачка описа ове просторне целине је међна тачка између парцела 19379, 19378, 19391/1 и 19982/1 КО Вршац. Граница иде на североисток, северном ивицом парцела 19982/1, 19948, 19947, 19982/1, 19946, 19982/3, 19945, 19944, 19943, 19982/1, 19941, 19940, 19482, 19483, 19484, све до тромеђе парцела 19484, 19479/1, 19479/2 и наставља западном ивицом парцела 19479/2, 19467/2, 19476/2 где од међне тачке парцела 19476/2, 19476/3, 19468, 19469 креће да прати северну ивицу парцела 19476/2 и 19478 до тромеђе 19476/2, 19471, 19473 одакле креће ка југоистоку пратећи источне ивице парцела 19476/2, 19488/2, 19491/2 до

међне тачке 19491/2, 19105/4, 19905/1, 19491/1 где почиње да прати северну границу парцеле 19905/1 и 19897 до тромеђе 19897, 19553, 19554 где прати источну ивицу парцеле 19897, 19898 све до тромеђе 19898, 19554, 19895 одакле иде северном границом парцела 19895, 19894, 19905/1, 19893, 19892, 19891 до тромеђе 19891, 19617, 19890, одакле скреће на север пратећи западну границу парцеле 19890, па северну границу исте парцеле где скреће на североисток пратећи опет северну границу парцеле 19905/1, 19889, 19678, 16882 и обухватајући комплетну површину парцеле 19905/2. На тромеђи парцела 19905/2, 19687 и 19688 наставља да се креће у правцу југа пратећи источне ивице парцела 19905/2, 19905/1, 19902, 19903 до границе са парцелом 264/1 КО Мало Средиште, која једним својим делом упада у другу просторну целину, као и делови 560 и 270/1 КО Мало Средиште, и то од крајње југоисточне међне тачке парцеле 19903 (КО Вршац) ка парцели 264/1 (КО Мало Средиште) па праволинијски до међне тачке између парцела 271/3, 271/2, 271/1, 273/1 КО Мало Средиште, наставља северном ивицом парцеле 271/1 КО Мало Средиште, па северном ивицом парцела 1540 и 1541 КО Велико Средиште, пратећи североисточну ивицу парцеле 1541 до тромеђе парцела 1541 (КО Велико Средиште), 4065 (КО Гудурица) и 2953 (КО Гудурица) одакле иде северном ивицом парцеле 2953 (КО Гудурица), па западном и северном ивицом парцеле 5069 (КО Гудурица), северном ивицом парцела 2716, 2950, 2949, наставља западном ивицом парцела 2949 и 2952 до међне тачке између 2952, 2930, 2948 и 2953 (КО Гудурица) где скреће на исток пратећи северну ивицу парцела 2948, ту пресеца и део парцеле 5055, па наставља северном ивицом парцеле 2945, 2953 која једним својим делом улази у другу просторну целину, на 173 m од међне тачке са парцелом 2945 скреће на југ где пресеца део парцеле 5058 (КО Гудурица), улази 47 m у парцелу 4001/2 КО Марковац где скреће на запад и прати јужну ивицу парцеле 5059 КО Гудурица до 540 m на ивици парцеле где скреће на југ парцеле 2383/2 КО Сочица, 1522/2 КО Сочица 1и делом парцеле 2391 и 1520 КО Сочица, до северне ивице парцеле 1523 КО Сочица, пресеца парцелу 2409 КО Сочица 1па прати источну страну парцеле 3189 КО Јабланка у правцу југа све док скрене на запад у правцу тромеђе 3182, 3099, 3097 КО Јабланка и прати јужну ивицу парцела 3099, 3098, 3100 до међне тачке 3100, 3084, 3080, 3086 КО Јабланка, одакле прати источну ивицу парцеле 3086, 3090, па прати јужну ивицу парцеле 3090, 3091, па прати западну и северну ивицу парцеле 3091 КО Јабланка. Од тромеђе 3091 и 3192 КО Јабланка и 2002 КО Месић почиње да прати западну ивицу парцела 3192 и 3100 до тромеђе 3100 КО Јабланка и 1991, 1998 КО Месић где скреће на југозапад и прати јужну ивицу парцеле 1991, 281 КО Месић и прати ивице парцеле 281 до западне ивице парцеле 272 КО Месић па на тромеђу 281, 2060, 1995 КО Месић одакле праволинијски иде на тромеђу 276, 1376, 1377 па прати јужну ивицу парцеле 1377 до тромеђе 1377, 1376, 2045, одакле прати западну ивицу парцела 1377, 1378, 1379, 1380/1, 1380/2, па северном ивицом 2045, у наставку јужном ивицом парцеле 1773 КО Месић, па прати западну ивицу парцела 1773, 1772, 1771, 1769 до 30 m ивице парцеле где скреће на југозапад и пресеца парцела 2043 и наставља јужном па западном ивицом парцеле 1768 КО Месић, западном ивицом 1767, 1792/1, 1792/2, 1793/1, 1793/2, 1794/1, 1794/2, 1795/1, 1795/2, 1796, 1799 где на 18-ом m ивице парцеле скреће на југозапад, пресеца парцелу 2044 и наставља западном ивицом парцеле 1740 и 1743 где наставља јужном ивицом парцела 1743, 1742, 1741, 1739, 1737, 1736, 1735, 1731, 1730, пресеца парцелу 2027 и иде на тромеђу 2027, 1721, 1722, одакле прати источну страну парцела 1722 и 1723, а од тромеђе 1723, 1724, 2027 прати јужну ивицу парцела 1724, 1985, 1575, 1559, 2022, где од тромеђе 2022, 2067 КО Месић и парцеле 27539 КО Вршац прати источну ивицу парцела 2022, 1541, 2066/6, 1542, 2066/5, 1543, 1546, 2066/4, 1551, 2066/3, 1554/1, 2066/9, 1554/2, 1558, 1557, 1987 КО Месић, где пресеца парцелу 27539 КО Вршац и наставља источном ивицом парцеле 19915 КО Вршац, 19913, 19916, пресеца преко парцеле 19925 и наставља источном ивицом парцеле 27319, 20005/1, од

међне тачке 20005/1 и 20002 линија пресеца парцелу 20005/1, делом парцелу 20000, 19999, 27319, 19925, 19937, 19982/1, 27520/1, где прати источну границу парцеле 27520/1, 19967, обухвата комплетну парцелу 19965/1, па наставља северном ивицом парцеле 19967, 19968, па од тромеђе парцела 19966, 19964, 19968, прати западну ивицу парцела 19964, 19951, 19949, прелази на северну ивицу парцеле 19949 до тромеђе парцела 19379, 19982/1, 19949 КО Вршац одакле прати западну ивицу парцеле 19982/1 где завршава на почетној тачки.

Трећа просторна целина налази се на подручју КО Сочица. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеша између парцела 1439, 1509, 398 КО Сочица.

Граница иде на југ источном страном парцеле 398, 2408 до парцеле 404, и са ободима парцела 404, 394, 1445, 1448, 2380 па све опет до северне стране парцеле 404, 2408, 398 где завршава на почетној тачки.

Четврта просторна целина налази се на подручју КО Марковац. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 3950, 3687 и 4001/2, настављајући ка истоку северном страном парцела 3999, 4000, 4001/2 спуштајући се на парцелу 4031, крећући се северним границама парцела 4031, 4025, 4788, 4787, 4021, 4215, 4214, 4212, 4210, 4209, 4204, 4205, 4784, 4206 па границом парцеле 4001/2 све до почетне тачке.

Пета просторна целина налази се на подручју КО Марковац. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 4001/2, 4737 и 4005. Ова просторна целина је оивичена спољним границама парцела 4001/2 и 4005 у круг све до почетне тачке.

Опис граница режима заштите III степена

Режим заштите III степена састоји се од три просторне целине које се налазе на територији катастарских општина Гудурица, Мало Средиште, Марковац, Сочица 1, Велико Средиште и Вршац.

Прва просторна целина налази се на подручју КО Вршац, Велико Средиште и Мало Средиште. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 1938 (КО Велико Средиште), 27565/2 и 28737 (КО Вршац). Граница иде северном ивицом парцеле 27565/2 до тромеђе парцела 27565/2 (КО Вршац), 1931 и 2004 (КО Велико Средиште) и наставља у истом правцу северном границом парцеле 2004, затим источном границом парцеле 1997, источном, северном и западном границом парцеле 2016, нагло мења правац и иде западном ивицом парцеле 2162 у дужини од око 457 m када мења правац сече парцеле 2162 и 1997 до тромеђе парцела 1997, 2164 и 2015. Даље се граница простира источном границом парцеле 2015 до тромеђе парцела 2015, 2000 и 2167, мења правац и наставља ивицом између парцела 2000 и 2167 па поново мења правац и наставља ивицом између парцела 2167 и 1908 до тромеђе парцела 2167, 1908 и 2012. Граница мења правац и наставља ивицом између парцела 1908 и 2012 па поново мења правац и наставља ивицом између парцела 2018 и 1908 до тромеђе парцела 2012, 1908 и 2166. Граница мења правац и наставља ивицом између парцела 1908 и 2166 па поново мења правац и наставља ивицом између парцела 2166 и 1909 па 2166 и 1910 до јужног ћошка парцеле 1910 где граница мења смер ка југу и сече парцеле 2166 и 2002 до тромеђе парцела 2002, 1916 и 1924. У наставку граница прати заједнички линију парцела 1924 и 1916 до тромеђе парцела 1916, 1923/2 и 1924, мења смер и иде линијом између парцела 1924 и 1923/2, затим између парцела 1924 и 2149 до јужног ћошка парцеле 1924 где граница мења смер ка југоистоку, сече парцелу 2149 до границе са парцелом 2003 и прати заједничку ивицу парцела 2149 и 2003 до тромеђе парцела 2003, 2004 и 2149. Граница мења смер и иде северном ивицом парцеле 2004 до тромеђе парцела 2004, 1846 и 2142, сече парцелу 2142 до тромеђе парцела 2142, 1631 и 1991. Дале граница прати северну ивицу парцеле 1991 до тромеђе парцела 1991, 1613 и 2136, сече парцеле 2136 и 589 (КО Мало Средиште) до тромеђе парцела 589, 490 и 491 (КО Мало Средиште). Даље, граница

иде источном ивицом парцеле 491 до тромеђе парцела 491, 285 (КО Мало Средиште) и 19860 (КО Вршац) и затим источном страном парцеле 19860. У наставку граница у потпуности обухвата парцелу 19860 па се враћа западном ивицом парцеле 19860 до четворомеђе парцела 19860, 19815, 19813 (КО Вршац) и 491 (КО Мало Средиште). Даље граница иде по западној ивици парцеле 491 (КО Мало Средиште) до тромеђе парцела 491 510/2 и 589 (КО Мало Средиште) затим пресеца парцеле 589 (КО Мало Средиште) и 2136 (КО Велико Средиште) до тромеђе парцела 2136, 1637 и 1991 одакле наставља ивицом западном парцеле 1991 до тромеђе парцела 1991, 2139 и 2142 затим сече парцелу 2142 до тромеђе парцела 2142, 2148 и 2004. Граница наставља линијом између парцела 2148 и 2004 до тромеђе парцела 2004, 2148 и 1791 након чега се простире јужном ивицом парцеле 2004 до тромеђе парцела 2004, 1791 и 2147. Граница мења правац простирања и иде јужно, источном ивицом парцеле 2147 до тромеђе парцела 2147, 1810 и 2007 одакле мења смер ка југоистоку и простире се линијом између парцела 2007 и 1810 до тромеђе парцела 2007, 1810 и 2142 где сече парцелу 2142 до тромеђе парцела 2142, 1743 и 1744. У наставку граница иде линијом између парцела 1744 и 1743 до тромеђе парцела 1744, 1743 и 2136, пресеца парцелу 2136 (КО Мало Средиште) до тромеђе парцела 2136 (КО Велико Средиште), 589 (КО Мало Средиште) и 19678 (КО Вршац) и наставља источном ивицом парцеле 19678, прави пун круг око парцеле 19678 и враћа се њеном западном страном до тромеђе 19678 (КО Вршац), 19657 (КО Вршац) и 21316 (КО Велико Средиште), затим сече парцелу 2136 до тромеђе парцела 2136, 1747 и 1746. Даље граница иде линијом између парцела 1746 и 1747 до тромеђе 1746, 1747 и 2142, сече парцелу 2142 до тромеђе 2142, 1784 и 2007. У наставку граница иде линијом између парцела 2007 и 1784 до тромеђе парцела 2007, 1784 и 1785, мења правац и наставља источном ивицом парцеле 1785 до тромеђе парцела 1785, 1756, и 2009. У наставку, граница иде источном ивицом парцеле 2009 до тромеђе парцела 2009, 1756 (КО Велико Средиште) и 27276/1 (КО Вршац) и затим ивицом парцеле 1756 до тромеђе парцела 1756, 1757 (КО Велико Средиште) и 27276/1 (КО Вршац) одакле сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1, 19615 и 19599 (КО Вршац), одакле наставља источном ивицом парцеле 19599 око које прави пун круг и враћа се њеном западном ивицом до тромеђе парцела 19599, 19598 и 27276/1, сече парцелу 27276/1 и иде до тромеђе парцела 27276/1 (КО Вршац), 2182 и 2009 (КО Велико Средиште), наставља западном ивицом парцеле 2009 до тромеђе парцела 2009, 2182 и 2181. Граница мења смер и наставља јужном ивицом парцеле 2181 до пресека са парцелом 2195 након чега наставља источном ивицом парцеле 2195 дужином од око 15 m када поново мења правац и сече парцелу 2195 до тромеђе парцела 2195, 2196 и 2212. У наставку се граница простире јужном ивицом парцеле 2212 до тромеђе парцела 2212, 2210 и 2211, мења правац ка југу и иде линијом између парцела 2210 и 2211 до тромеђе парцела 2210, 2211 (КО Велико Средиште) и 27276/1 (КО Вршац), сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1, 19598 и 19552 (КО Вршац). Даље граница иде источном ивицом парцела 19552 и 19562 до тромеђе парцела 19562, 19598 и 19564, мења правац и иде северном страном парцела 19564 и 19565 до тромеђе парцела 19565, 19598 и 19566 где поново мења смер и прати источну ивицу парцеле 19565 до тромеђе парцела 19565, 19566 и 19554 где мења смер и иде северном страном парцеле 19554 до тромеђе парцела 19554, 19560 и 19562. У наставку, граница се простире западном ивицом парцеле 19562 до тромеђе парцела 19562, 19560 и 19552, наставља јужном границом парцеле 19552 до тромеђе парцела 19552, 19551 и 27276/1 па сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1 (КО Вршац), 2219 и 2217 (КО Велико Средиште). Граница даље иде јужном ивицом парцеле 2219 до тромеђе парцела 2219 (КО Велико Средиште), 2276/1 и 19367 (КО Вршац) одакле наставља јужном ивицом парцеле 19367, па мења смер и иде западном страном парцеле 19367 до тромеђе парцела 19367, 19365 и 19366 где мења смер и наставља јужном ивицом парцеле 19366 до парцеле 19359

када мења смер и наставља источном границом парцеле 19359, где поново мења смер и наставља јужном страном парцела 19359, 19358 и делом парцеле 19350 која се једним делом ломи ка југу. Од тромеђе парцела 19350, 19360 и 27276/1 граница поново иде јужном страном парцела 19350, 19349 и 19348 до тромеђе парцела 19348, 27276/1 и 19347 где сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 2726/1, 19501 и 19469. Граница даље иде источном ивицом парцела 19469, 19476/3, 19467/1 и 19479/1 па мења орјентацију и наставља јужним ивицама парцела 19479/1, 19462 и 19460 а затим поново мења правац простирања и иде западним ивицом парцеле 19460, северном и источном ивицом парцеле 19462, северном и западном границом парцеле 19465 до тромеђе парцела 19465, 19441 и 27276/. Граница даље сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1, 19341 и 19344 и наставља источном страном парцеле 19344 до тромеђе парцела 19344, 19342 и 19343 где мења правац и иде јужном страном парцеле 19343 до тромеђе парцела 19343, 19336/1 и 27514 па наставља ка југу источном страно парцеле 27514 и онда јужним странама парцела 27514, 19335, 27515 и 19324 до тромеђе парцела 19324, 27276/1 и 27516. Граница сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1, 19451/1 и 19438 и затим наставља ка југу источном и јужном ивицом парцеле 19438, јужном ивицом парцеле 19434 која касније мења орјентацију до тромеђе парцела 19434, 19437 и 19438. У наставку граница прати западну ивицу парцеле 19438 до тромеђе парцела 19438, 19409 и 27276/1, сече парцелу 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1, 19320 и 27280 и наставља северном страном парцеле 27276/1 до тромеђе парцела 27276/1, 19302 и 27276/5 где прати линију парцела 19302 и 27519 до тромеђе парцела 27519, 19291/2 и 19294. У наставку граница иде јужном ивицом парцела 19294 и 19293 и источном ивицом парцеле 27525 до тромеђе парцела 27525, 19286 и 19275 након чега прати јужну ивицу парцела 19275 и 27526 и јужну и источну ивицу парцеле 27281, источну ивицу парцеле 27566/2 до најсеверније тачке парцеле 27568 одакле сече парцеле 27566/2 и 27565/2 долази под правим углом на ивичну линију између парцела 27565/2 и 28737, наставља по тој ивици и долази до почетне тачке.

Друга просторна целина налази се на подручју КО Вршац. Почетна тачка описа ове просторне целине је тромеђа парцела 22189/31, 22189/23 и 27317/1 КО Вршац, настављајући јужном, западном па северном ивицом парцеле 22189/31 све до парцеле 22281 коју описује са три стране и враћа се на парцелу 22189/31, све до западне границе парцеле 22189/32, и даље северним границама парцела 22160, 22151/1, 22151/4, 22152, 22189/1, 22175, 22176, 22189/1, 21876/1, 22189/35, 22177, 21753, пресеца парцелу 27318 и спаја се на југоисточни крај парцеле 21872 крећући се у правцу казаљке на сату преко парцела 21867, 21864, 21766/1, 21766/2, 21769, 21762/1 враћајући се опет на парцелу 21769, настављајући даље у истом правцу ка 21756, 19982/1, пратећи 27282/1 све до парцеле 19972/2 где переца саму себе и наставља даље границом парцеле ка 19978, 19982/1, захвата делове парцела 2752/1, 19979, 19937, 19925 спуштајући се на парцеле 27319 и дела парцеле 19999, 20000, и средином парцеле 20005/1 све до парцеле 20002 и иде њеном источном ивицом враћајући се опет на 20005/1. Северно од тромеђе 27319, 19925 и 19921 скреће оштро ка истоку доњим делом парцеле 19925 у шпиц до парцеле 19916 враћајући се на југ границом парцеле 19918 до парцеле 27320. Затим даље наставља источном границом парцеле 27320, 27539, пресеца саму себе код јужног темена парцеле 20133 и даље наставља спољним границама парцела 20130/2, 20130/1, 20105, 30750, 20041, 20094, 20041, 20043/2, 2731, 20006, 20005/1, пресеца 2731 до темена парцеле 20061, и даље наставља ка парцели 20062, 20063, 27321, описује парцелу 20071/2, 20070, 27321, 20078/1, 21678/3, 21678/1, 2178/10, 21678/2, 21630, 21627, 21626, 21610, 21623/1, 21623/2, 21624, 21625, даље наставља ка југу источним границама парцела 21617, 21616, па западном границом парцела 21615, 20288, пресеца 27322 код парцеле 21606 и даље наставља јужном границом парцела 21606, 21605, 27542, 21556,

21559, 21560, 21555, 21539, западном страном парцеле 21540, 21541, 21542, 21545, 21546, 21678/5, 21671, 21670 до парцеле 21678/5и даље се спушта на југ источном ивицом парцела 21678/5, 21667, 21666, 21665, 21664, залама на исток на парцели 21481 до парцеле 21459 и даље на југ до парц. 21457 коју описује са три стране до парцеле 21456 право на парцелу 27540/1. Затим прати њену западну ивицу до 21292 где скреће ка западу ка 21289, пресеца 27325 ка парцели 21703 и даље наставља на парцелу 21704, 21706, 21707, 21745 пресеца 27543 и иде јужном страном парцеле 21727 па источном страном 21726, 21725, 21724, 21723/1, 21708, 27544/1 и креће на север западном страном парцела 27544/1, 27544/2, 22852, 21716, 21717, 21734/2, 21735 пресеца парцелу 27317/1 и наставља даље јужном страном парцеле 22189/23, 22189/31 делом 22164 и враћа се на 22189/31 и до почетне тачке.

Трећа просторна целина налази се на подручју КО Сочица 1. Почетна тачка опис ове просторне целине је тромеђа парцела 1541, 1535 и 2391, крећући се на север западном границом парцеле 2391, понекад одступајући од границе парцеле у таласима улазећи у парцелу 1522/2 и 1520 граница се наставља све до парцеле 5059 КО Гудурица даље настављајући ка истоку до парцеле 5058 даље наставља у неправилном облику ка северу и југозападном темену парцеле 3879 наставља северном границом парцеле 2953, 4812 КО Марковац, 2943 КО Гудурица, 2944, назад на парцелу 4798 КО Марковац. Обухвата западни део парцеле 4001/2 неправилног облика и спушта се на северну границу парцеле 1520 КО Сочица 1. Границом парцеле 1520 описује полукруг све до парцеле 1515 и њеном јужном границом наставља даље на границу парцеле 1509, 1514, опет на 1509, 1517, 1513, 2380, скреће ка југу по источној граници парцеле 1446 описује парцелу 1447, сече парцелу 2380 и наставља на запад по јужној граници парцеле 1449, 1450, скреће ка северу на парцелу 1513, 1501, 2382 и до почетне тачке.

РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ

На основу члана 35. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), на простору Предела изузетних одлика „Вршачке планине” успостављају се следећи режими заштите: режим заштите првог (I) степена, режим заштите другог (II) степена и режим заштите трећег (III) степена.

Одређивање режима заштите унутар ПИО „Вршачке планине” извршено је према природним вредностима, потреби примене мера активне заштите за њихово очување и трајно пружање добара и услуга које локалној заједници и друштву у целини обезбеђује ово подручје.

Основ за утврђивање режима и мера заштите су Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС” број 31/2012) и члан 33. Према Закону о заштити природе, који:

„Предео изузетних одлика је подручје препознатљивог изгледа са значајним природним, биолошко-еколошким, естетским и културно-историјским вредностима, које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.

Предео изузетних одлика може бити природни предео изузетних одлика и културни предео изузетних одлика.

Природни предео изузетних одлика је подручје значајне биолошко-еколошке и естетске вредности где традиционалан начин живота локалног становништва није битније нарушио природу и природне екосистеме.

Културни предео изузетних одлика је подручје значајне предеоне, естетске и културно-историјске вредности које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.

У пределу изузетних одлика забрањене су радње и активности којима се нарушавају примарне природне и створене вредности и карактер предела.”

У режиму заштите II степена, поред мера забране за III степен **забрањено је**:

1) физичко уништавање и оштећивање остењака, боравак и задржавање посетилаца на остењацима, као и било које радње које би угрозиле изглед и форму остењака;

2) сеча постојеће шумске вегетације на удаљености мањој од 10 m од остењака;

3) изградња путева и друге инфраструктуре на удаљености мањој од 50 m од остењака.

Ограничава се:

1) изградња објеката и инфраструктуре, на објекте за потребе управљања заштићеним подручјем и одрживог пашарења;

2) пашарење, на просторно и временски ограничене активности, у складу са капацитетом станишта и природним вредностима;

3) кошење, на просторно и временски ограничене активности, уз примену заштитних мера за флору и фауну;

4) уклањање приобалне, плутајуће и подводне вегетације, на просторно и временски ограничено за потребе ревитализације и одржавања канала, ван репродуктивног периода и хибернације водоземаца и гмизаваца и са временским размаком између два чишћења истог канала већим од 3 године, осим у изузетним ситуацијама уз одобрење надлежног органа;

У режиму заштите III степена **забрањено је**:

5) мењање намене простора;

6) извођење чисте сече осим код врсте дрвећа чија технологија обнове захтева такав вид рада (багрем);

7) уношење алохтоних биљних и животињских врста осим врста којима се газдује по постојећим основама и плановима у шумарству и ловству;

8) замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;

9) озлеђивање живих стабала постављањем ознака за обележавање правца кретања, информативних табли и других ознака;

10) грађење надземних енергетских и других водова;

11) експлоатација земље и минералних сировина; отварање каменолома и позајмишта камена и песка;

12) изградња производних објеката и одлагање свих врста отпадних и опасних материја;

13) изградња постројења за коришћење енергије ветра и инфраструктуре која би угрозила еколошке и предеоне карактеристике подручја;

14) изградња јавних путева;

15) коришћење шумских путева за јавни саобраћај;

16) уништавање, затрпавање, загађивање или исушивање водених и влажних станишта;

17) нарушавање и уништавање природних тршћака и површина под травном вегетацијом, њихово пошумљавање, преоравање и успостављање земљорадње;

18) лов на водену пернату дивљач;

19) кретање домаћих свиња на удаљености већој од 100 m од салаша;

20) испуштање непречишћених и непотпуно пречишћених отпадних вода;

21) кретање возила на моторни погон, других возила и превозних средстава изван путева, стаза и простора који су за то намењени, осим за службене потребе;

22) радови и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела.

Ограничава се:

1) изградња објеката и инфраструктуре, на објекте и инфраструктуру за потребе управљања природним добром и одрживог коришћења подручја (превасходно туризма и рекреације, шумарства, пашарења и сл);

2) формирање новог грађевинског земљишта, на површине неопходне за изградњу објеката предвиђених важећом просторно-планском документацијом;

3) туристичке активности, на одрживе облике туризма и рекреације на за то уређеним локалитетима, објектима и стазама;

4) осветљавање простора, на усмерено осветљавање објеката, приземних површина и површине земљишта, туристичких садржаја и културно-историјских вредности, као и за потребе безбедности саобраћаја;

5) пашарење, на просторно и временски ограничене активности, у складу са капацитетом станишта и природним вредностима;

6) кошење, на просторно и временски ограничене активности, уз примену заштитних мера за флору и фауну;

7) садња и сеча дрвећа и грмља, на одрживо газдовање шумама и травним стаништима, активности за потребе ревитализације станишта и управљања природним добром, безбедности посетилаца и спречавања пренамножења паразита и патогена;

8) обнова и нега шума, остављањем појединачних изваљених и сувих стабала, остављањем најмање 5 старих стабала аутохтоних врста по хектару обновљене површине и фаворизовањем природне и мозаичне обнове;

9) примена хемијских средстава, на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама, а за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност надлежног министарства.

Мере очувања и унапређења

1) очување репрезентативних геолошких, геоморфолошких и хидролошких појава и одлика, биогеографских обележја подручја, предеоног, екосистемског, специјског и генског диверзитета;

2) очување и одржавање ливада, пашњака, влажних и водених станишта, уз спречавање неповољне сукцесије станишта и подршку традиционалном, просторно и/или временски ограниченом кошењу ливада и испаши са очувањем старих раса;

3) ревитализација станишта и унапређење функционалности еколошких коридора;

4) реинтродукција аутохтоних врста несталих са овог подручја;

5) активне мере заштите фауне у виду хранилишта, прелаза и пролаза за животиње, постављања изолатора, вештачких гнезда, планског уношење и неге борова на микро-локацијама за гнежђење и других мера;

6) планско сузбијање и замена инвазивних алохтоних врста аутохтоном;

7) очување и потенцирање природне мешовитости и састава шумских екосистема са значајнијим учешћем старих стабала;

8) потенцирање природне обнове шумских састојина;

9) обнова букве (*Fagus moesiaca*), белог јасена (*Fraxinus excelsior*) храста китњака (*Quercus petraea*), сладуна (*Quercus farnetto*) и медунца (*Quercus pubescens*) на потенцијалним стаништима уз очување њихових репрезентативних састојина;

10) превођење деградованих изданаčkih шума у виши узгојни облик са искључивом применом аутохтоних врста дрвећа са простора Вршачких планина;

11) замена алохтоних врста дрвећа аутохтоним врстама након завршене опходње, осим борова на микролокацијама за гнежђење заштићених врста птица;

12) издајање огледних површина за обнову шума у циљу изналажења и избора оптималних метода обнове за очување биолошке разноврсности;

13) организовање семенске и расадничке производње аутохтоних врста дрвећа са подручја Вршачких планина;

14) заштита, уређивање и одржавање постојећих изворишта и појилишта према потребама унапређења станишта дивљих врста;

15) успостављање мониторинга врста и станишта ради праћења стања и промена природних вредности, њихове заштите, очувања и унапређивања;

16) презентација и популаризација природних и створених вредности;

17) развој туристичке понуде и система управљања активностима посетилаца;

18) контролисано трасирање, изградња, обележавање као и одржавање едукативних излетничких и других стаза;

19) уређивање подручја и изградња објеката у циљу очувања, обнављања и унапређивања природних и културних вредности и њихове презентације и популаризације у складу са режимом заштите.

Даном постављања обавештења на интернет страници Министарства испуњени су услови за покретање поступка заштите овог природног подручја, сходно члану 42. став 7. Закона о заштити природе.